

not de ponent. Al capvespre ja, el component d'un refrigeri al claustre de l'IEC, delicadament amenitzat amb el duet de música Tejado-Mainé, serví per apropar participants i assistents a la figura magna de Josep Vallverdú.

José Enrique GARGALLO GIL
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

Presentació de la tesi «El patrimoni rondallístic de Tàrbena (Marina Baixa). Recopilació, classificació i estudi», tesi doctoral de Joan Lluís Monjo i Mascaró (Universitat d'Alacant, 1 d'abril de 2022). — Amb el títol «El patrimoni rondallístic de Tàrbena (Marina Baixa). Recopilació, classificació i estudi», Joan Lluís Monjo i Mascaró presentava la seva tesi doctoral a la sala de graus de la Facultat de Lletres de la Universitat d'Alacant, el divendres 1 d'abril de 2022.

El tribunal, format per la Dra. Caterina Valriu, de la UIB —que actuava com a vocal—, pel Dr. Joan Borja, de la UA —que actuava com a secretari— i per qui subscriu aquesta crònica, de la URV —que actuava com a president— va gaudir de la brillant exposició que Joan Lluís Monjo, l'aleshores encara doctorant, va desenvolupar públicament. Convé destacar que la qualificació que va rebre Monjo va ser la d'«excel·lent cum laude», no cal dir que per unanimitat.

Tal com manifestava Monjo a l'inici de la seva exposició, els objectius que es va proposar a l'hora de dur a terme la seva investigació van ser, per una banda «donar a conèixer un corpus rondallístic de materials recopilats de manera exhaustiva de la tradició oral de Tàrbena», i per una altra «l'aprofundiment de l'estudi de la modalitat lingüística de la localitat valenciana de Tàrbena» a partir del material rondallístic recollit.

El treball de Monjo és excel·lent per moltes raons: per l'acurada i pulcra edició de les rondalles; pel gran domini de la bibliografia referida als estudis de la variació dialectal —no només del territori immediat on s'ubica Tàrbena, sinó de tot el domini lingüístic—, també de la bibliografia referida a la disciplina de l'etnopoètica i encara de la de la lingüística romànica; per la precisió de la metodologia emprada; pel temps que Joan Lluís Monjo ha dedicat a la consecució d'aquest estudi —que es remunta als anys 80 del segle passat—; per l'elaboració d'una base de dades a partir de 15 camps tipològics; per la descripció acurada de la gramàtica del català-valencià de Tàrbena.

Joan Lluís Monjo ha catalogat 310 versions rondallístiques arrellegades a Tàrbena, la majoria de les quals correspon a la contarella; segueixen la rondalla meravellosa, la rondalla d'animals, la d'enginy o novellesca, la rondalla formulística, la rondalla religiosa i la del gegant beneit. Dels 206 tipus identificats, n'hi ha que no han estat documentats fins ara al País Valencià i tampoc no compten amb documentació en l'àmbit general català (Oriol / Pujol: *Index of Catalan Folktales*, 2008).

D'un total de 95 narradors que han actuat com a fonts orals, 54 són dones. Monjo destaca que les informants presenten una major fluïdesa comunicativa i tenen, generalment, més creativitat i un repertori més ampli. En una societat preindustrial, on l'oferta d'oci era molt limitada, les rondalles esdevenien una font alternativa d'entreteniment en l'àmbit domèstic. El fet de pertànyer a la mateixa comunitat d'estudi, ha permès a Monjo la recollida d'aquest ingent nombre de rondalles, atesa la familiaritat i l'amistat que l'unia amb els informants.

Quant a l'anàlisi lingüística, Monjo ha disseccionat, com a hàbil cirurgià de la llengua que és, l'extens corpus lingüístic que li han proporcionat les rondalles i n'ha fet una extraordinària anàlisi científica que dona com a resultat la gramàtica del tarbener. Monjo no descriu només el registre col·loquial del parlar de Tàrbena, sinó que també referencia aquelles solucions diatràtiques que es recullen en les rondalles. Les referències a la diacronia també apareixen en la descripció lingüísti-

ca quan tracta i analitza els arcaïsmes. El contacte de llengües es fa palès en l'ús d'interferències procedents del castellà o del llatí.

És exhaustiu el quadre dedicat a la combinació dels pronoms febles. És considerable l'espai que dedica als d'adverbis o locucions adverbials, de quatre pàgines. És brillant l'exposició dedicada a les preposicions i locucions preposicionals, desenvolupada en més de sis pàgines. On també se li ha de reconèixer al doctorand una valuosa aportació és en la dedicada a la sintaxi oracional, que normalment és absent en els treballs de descripció diatòpica.

On, però, el doctorand ha dut a terme una anàlisi i una classificació més que excellent és en la part dedicada a les interjeccions, apartat que ocupa més de deu pàgines, una mostra evident de la creació pràcticament inesgotable que presenta la llengua oral. És una delícia, permeteu-me l'ús d'aquest terme gens acadèmic, la lectura del llistat de les interjeccions —expressives, conatives, fàtiques, representatives —on trobem, entre d'altres, les onomatopeies que imiten els sons que emeten els animals, o les persones, o els objectes.

Per tot plegat, hem de reconèixer en Joan Lluís Monjo una persona sàvia, en el sentit aspriu de la paraula. Un home savi i generós que ha dedicat pràcticament tota la seva vida a la seva llengua i als seus parlants. Un home que ha dedicat la seva vida a la salvaguarda d'un patrimoni lingüístic i cultural que singularitza Tàrbena dins el conjunt de la catalanofonia. Monjo és l'artífex d'un futur esperançador per a la pervivència del tarbener. Ell és la pedra angular damunt la qual es fonamenta l'edifici que aixopluga l'àrdua tasca del redreçament de l'ús del parlar de Tàrbena, del *parlar de sa* que, fins no fa gaire, s'havia endinsat en un procés d'anivellament i de substitució sense retorn. Avui, els tarbeners han capgirat el rumb que els duia a la desaparició de la seva peculiar singularitat lingüística. Recordem aquell aforisme que diu «les llengües no viuen ni moren, simplement són utilitzades o ho deixen de ser; la desuetud, a diferència de la mort, és un procés reversible». Monjo hi ha jugat un paper cabdal.

Desitgem que aquest estudi vegi ben aviat la llum; la seva publicació contribuirà a difondre la literatura popular i la modalitat lingüística dels parlants de Tàrbena, que els singularitza i que comparteixen amb la comunitat que s'estén de Salses a Guardamar i de Fraga a l'Alguer.

Pere NAVARRO GÓMEZ
Universitat Rovira i Virgili

VI Jornada LitCat de Grups de Recerca (Palma, 13 de maig de 2022). — El divendres 13 de maig va celebrar-se la VI Jornada LitCat de Grups de Recerca, coorganitzada pels grups LiCETC i LITERCAT amb el suport de la Societat Catalana de Llengua i Literatura i del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la Universitat de les Illes Balears. S'hi varen reprendre els objectius de les convocatòries precedents: conèixer algunes de les línies de recerca específiques que actualment es treballen en l'àmbit de la literatura catalana contemporània i visibilitzar les línies d'interès més general dels grups als quals s'adscriuen els participants, a fi de promoure una xarxa estable de projectes en comú i contactes amb qui intercanviar coneixement i crear-ne de nou. La temàtica de les comunicacions va aglutinar-se sota la divisa «Literatura Catalana Contemporània: Canvi i Continuitat».

L'acte va arrencar amb la rebuda dels comunicats i dels assistents al pati amb cel obert de Ca n'Oleo, al carrer de l'Almudaina, i va inaugurar-se a la sala d'actes amb tres intervencions breus. Margalida Pons, investigadora principal de LiCETC, va donar la benvinguda amb una explicació del fil conductor de la jornada i va rememorar amb afecte els professors Joan Alegret i Joan Manuel Pérez Pinya. Pere Rosselló Bover, investigador principal de LITERCAT, va presentar els grups de recerca participants i la dinàmica de la jornada —comunicacions d'uns vint minuts de durada amb